

بررسی علاقه مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

دکتر محمدباقر بابائی (طلائی)^۱

علی تکلو^۲

تاریخ دریافت: ۹۱/۱۱/۱۰

تاریخ پذیرش: ۹۱/۱۲/۲۵

چکیده

در این تحقیق گرایش فرزندان پاسدار شهر تهران، که بخشی از جامعه جوان کشور به حساب می‌آیند و سنخیت زیادی با خانواده سپاه پاسداران دارند و آشنا به مأموریت و نقش سپاه می‌باشند، گرایش آن‌ها برای عضویت در سپاه مورد ارزیابی قرار گرفته، تا میزان گرایش ایشان به عضویت معین و علل و عواملی که بر این گرایش تأثیر گذار بوده‌اند را مشخص نموده و در جهت صیانت، ارتقا و کارآیی این عنصر مهم یعنی سپاه پاسداران گامی هرچند کوچک برداشته باشیم. این تحقیق بر اساس چارچوب نظری با استناد بر نظریات نظریه پردازان تدوین شده است. برای انجام مطالعه دو فرضیه ارایه شده که قابل بیان است و به وسیله متغیرهای گرایش و عوامل مؤثر در گرایش اعم از مسایل نگرشی، شناختی، عاطفی، احساسی و همچنین عوامل معیشتی، اجتماعی، شخصیت و ... مورد بررسی قرار گرفته است. روش تحقیق به کار رفته با رهیافت کنونی و منطق پیمایشی در سطح محدود به فرزندان پسر ۱۷ سال تا ۲۸ ساله پاسداران شهر تهران بوده و روابط متغیرها از نوع همبستگی همراه با گزارش توصیفی لحاظ نظر قرار گرفته و فن گردآوری اطلاعات پرسش‌نامه بسته بوده است. تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده با نرم افزار SPSS و جدول‌های توصیفی بر اساس حجم نمونه ۲۶۰ نفر صورت پذیرفته است.

۱- دانشیار دانشگاه جامع امام حسین (ع)؛

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت امور دفاعی، دانشگاه جامع امام حسین (ع)

و در نهایت مشخص شد، نگرش فرزندان پاسداران شهر تهران برای جذب و همکاری در سپاه نگرشی مثبت بوده و تمایل و گرایش به شغل پدرشان در آن‌ها وجود دارد. بیشتر فرضیه‌ها در گرایش فرزندان پاسداران نقش مثبت و تأثیرگذاری داشتند و در ایجاد گرایش فرزندان پاسداران به سپاه خوب عمل نموده‌اند و اگر آن عوامل هر چه بیشتر مورد توجه قرار گیرند، گرایش برای عضویت افزایش خواهد یافت.

کلید واژه‌ها: سپاه پاسداران، گرایش، جامعه پذیری، رفتار.

مقدمه

سازمان‌های نظامی، از یک سو زمینه‌های اصلی توسعه یعنی ثبات، آرامش، امنیت و نظم عمومی را فراهم می‌سازند و از سوی دیگر با تولید، انباشت و کاربرد دانش، مهارت، اطلاعات و تجهیزات بسیار پیچیده و پیشرفته، فرایند توسعه را به پیش می‌برند. به همین دلیل، این سازمان‌ها به صورت سامانه‌های تام و کامل با کارآمدی و اثربخشی بسیار بالا طراحی و اداره می‌شوند؛ تا بدون کمترین وابستگی و ضعفی بتوانند این رسالت سنگین را به راحتی بر دوش کشند.

از آنجا که نیروهای انسانی در کارآمدی و اثربخشی سازمان‌های کلیدی و مهم نقش تعیین کننده و حیاتی دارند؛ تأمین نیروی انسانی و مهم‌تر از آن گرایش برای عضویت افراد مستعد و متعهد اهمیت خود را باز می‌نمایند.

تأمین نیروی انسانی و کارمندیابی، فرایندی است که به وسیله آن کسانی که به نظر می‌رسد توانایی بالقوه‌ای برای عضویت در سازمان و انجام دادن وظایف محول را دارند، شناسایی می‌شوند و موجب جذب آن‌ها به سوی سازمان فراهم می‌شود. (سعادت، ۱۳۸۹: ۹۰)

عوامل متعدد در میزان اقبال و گرایش افراد واجد شرایط برای عضویت در سازمان‌ها وجود دارد و البته فعال یا غیر فعال بودن سازمان در این زمینه نیز بسیار مؤثر است. سازمان‌ها وظیفه دارند تا زمینه‌های افزایش تمایل و گرایش واجدین شرایط را فراهم نمایند. سازمان‌ها اغلب از دو منبع در زمینه کارمندیابی و تأمین نیروی انسانی اقدام می‌نمایند.

الف) منابع داخلی: استفاده از نیروهای موجود در خود سازمان برای عضوایی که بیشتر

بررسی علاقه‌مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

از طریق انتقال نیاز و شرایط به افراد مؤثر و توانمند و شایسته در سازمان صورت می‌گیرد و این روش به دلیل داشتن مزیت‌هایی از جمله موارد زیر صورت می‌پذیرد.

- ۱- هزینه کم در اطلاع رسانی؛
- ۲- آشنا بودن داوطلب با سازمان به دلیل ارتباط نزدیک با اعضای سازمان و در نهایت کاهش هزینه آموزش و فراگیری سریع؛
- ۳- افزایش حس اعتماد در بین کارکنان؛
- ۴- داشتن فرهنگ سازمان به واسطه انتقال فرهنگ سازمان از طریق وابستگان و به‌ویژه پدر و شرکت در برنامه‌های سازمان؛
- ۵- وجود پیوند بین منافع اعضا با منافع سازمان؛
- ۶- تقویت حس همگرایی در سازمان.

ب) منابع برون سازمانی: سازمان‌هایی که در جستجوی انواع کارجویانند، از رادیو و تلویزیون، روزنامه‌ها و مجله‌ها اقدام به ایجاد علاقه و تمایل در جوانان می‌نمایند. حافظه تاریخی ملت ایران و آزادگان جهان بیانگر این حقیقت است که سپاه به عنوان یک نهاد تأثیرگذار و بی‌بدیل از متن انقلاب و مردم ایران جوشید و از همان روزهای اولیه بر مبنای الزامات و ضرورت‌های اجتناب‌ناپذیر و با الهام از تدابیر و آموزه‌های حضرت امام(ره) و با تلاش جمعی از جوانان مستعد و علاقمند به انقلاب و ارزش‌های دینی و با حضور در تمامی صحنه‌ها نقش سرنوشت ساز و ستودنی خود را ایفا و به عبارتی انقلاب و حرکت عزت آفرین ملت مجاهد و شجاع ایران را بیمه کردند. فلسفه وجودی سپاه و مأموریت آن، که دفاع از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن است اقتضا می‌کند که سپاه از یک سازمان «تجهیزات محور» به یک سازمان «انسان محور» تبدیل شود. حال، با توجه به ضرورت تأمین نیروی انسانی آرمان‌گرا و عامل بر اساس ارزش‌های اسلامی و انقلابی به تبیین علل و عوامل تأثیرگذار بر گرایش و اقبال برای عضویت فرزندان پاسداران در سپاه خواهیم پرداخت.

بیان مسأله

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در عین مجهز بودن به تجهیزات پیشرفته نظامی و توانمندی و آمادگی سازمانی و عملیاتی، نیرویی صددرصد اعتقادی و ارزشی، مبتنی بر

عنصر انسانی - معنوی - ارزشی می‌باشد. از تلفیق این مفاهیم به مفهوم نیروی ارزشی در سازمان می‌رسیم، یعنی سپاه پاسداران مانند هر سازمانی بدون توجه به جذب و به‌کارگیری عناصر معتقد، با انگیزه، و علاقه‌مند به اهداف و ارزش‌های این نهاد مقدس و ناتوانی در جذب و تأمین حجم مورد نیاز نیروی انسانی برای شکل دهی ساختار و سازمان خود دچار مشکل خواهد شد. بنابراین تمام سازمان‌ها به‌ویژه سپاه پاسداران برای بهبود کارایی و کسب اطمینان در نیل به اهداف سازمانی، می‌باید یک ارزیابی از اقبال و گرایش جوانان که در آینده می‌توانند به‌عنوان عناصر انسانی سپاه تلقی شوند؛ از میزان موفقیت خود در انتقال فرهنگ پاسداری به نسل جوان پرداخته و به کمک و تعامل با بخش‌های فرهنگی در کشور به ایجاد فرهنگ و علاقه در جوانان بپردازند.

امروزه وقتی از بعضی پاسداران در خصوص تمایل گرایش فرزندانشان برای عضویت در سپاه سؤال می‌کنیم، ابراز می‌دارند که فرزندانشان به عضویت تمایل نشان نمی‌دهند و به توصیه آن‌ها واکنش منفی نشان می‌دهند. این موضوع برخی از پاسداران دلسوز نظام و انقلاب را نگران نموده و وادار نموده که به دنبال مشخص نمودن این موضوع باشند؛ که اساساً آیا این مطلب حقیقت دارد یا خیر؟ چرا که عدم تمایل فرزندان پاسدار برای عضویت در سپاه، برای هر کس که این مطلب را بشنود سؤال برانگیز خواهد بود و او را کنجکاو خواهد نمود تا علت را بیابد. چرا که ما سپاهی بودن را فقط یک شغل و محلی برای کسب مزد یا حقوق نمی‌دانیم؛ بلکه نگاه انقلاب به سپاه علاوه بر محلی برای درآمد و کسب روزی، جایگاهی برای کمال یافتن و کسب فضایل معنوی و عرصه‌ایی برای گام برداشتن در مسیر حق و دفاع از ارزش‌ها و ترویج اسلام ناب محمدی می‌دانیم و بی‌اعتنایی به این فضایل سؤال برانگیز خواهد بود. مگر این که افراد دلسوز به حال نظام و تحقق ارزش‌ها، عرصه دیگری مشابه آن را یافته باشند و در آنجا مشغول به انجام تکلیف باشند. حتی وقتی به تعدادی از پاسداران و جوانان اعلام داشتیم که می‌خواهیم پژوهشی در خصوص گرایش فرزندان پاسدار برای عضویت در سپاه انجام دهیم، قریب به اتفاق اظهار می‌داشتند نتیجه روشن است، زیرا تمایل کم است و این حساسیت ما را نسبت به تحقیق مضاعف نمود تا به این موضوع به صورت علمی بپردازیم و اساساً ببینیم آیا این ذهنیت‌ها درست است یا خیر؟ و در صورت صحت چه عواملی منجر به چنین شرایطی شده است؟

بررسی علاقه‌مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

سؤال تحقیق

چه عواملی در علاقه‌مندی فرزندان پسر پاسدار نسبت به ادامه دادن شغل پدرشان تأثیرگذار می‌باشند؟

فرضیه تحقیق

به نظر می‌رسد عوامل نگرشی، شناختی، عاطفی، فرهنگی، معیشتی، اقتصادی، اجتماعی علاقه‌مندی فرزندان پسر پاسدار را نسبت به ادامه دادن شغل پدرشان تحت تأثیر قرار می‌دهد.

متغیرها

جدول (۱-۱)

شاخص‌ها	متغیر مستقل
امنیت کشور وابسته به وجود سپاه پاسداران است.	نگرش
وجود سپاه باعث شده دشمن به کشور طمع نکند.	
در این شغل پیشرفت وجود دارد.	
اگر توانمندی لازم را می‌داشتم عضو سپاه می‌شدم.	
ایمان به خدا و معنویت در سپاه حرف اول را می‌زند نه تجهیزات نظامی	

جدول (۱-۲)

شاخص‌ها	متغیر مستقل
پاسدار بودن یک افتخار است.	احساس عاطفی
همیشه آرزو داشته‌ام که یک پاسدار باشم.	
پاسداری را شغل مقدسی می‌دانم.	
اگر کسی از سپاه بدگویی کند واکنش نشان می‌دهم.	
به پاسدار بودن پدرم افتخار می‌کنم.	
به استخدام در سپاه فکر نمی‌کنم.	
هدف‌ها و آرمان‌های من با سپاه همخوانی دارد.	
از بچگی با سپاه انس داشته‌ام.	
سپاه پاسداران باید باقی بماند.	

فصلنامه مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، سال دوازدهم، شماره ۷۱، بهار ۱۳۹۲

جدول (۳-۱)

شاخص‌ها	متغیر مستقل
سپاه بر رشد معنویت و ارزش‌های اخلاقی در کارکنانش تأکید دارد.	ارزشی بودن محیط سپاه
جایگاه و آبروی سپاه باید حفظ شود.	
در سپاه با جرایم و تخلفات برخورد می‌شود.	
این شغل کسانی را می‌خواهد که با معارف اسلامی آشنایی داشته باشند.	
این شغل نیاز به ایمان و اعتقادات قوی دارد.	
این شغل نیاز به روحیه ایثار و شهادت طلبی دارد.	
محیط سپاه محیط سالمی است.	
سپاه به رشد اخلاقی و دینی خانواده پاسدارها اهمیت می‌دهد.	
سپاه در جامعه احیاکننده و مروج ارزش‌های دینی و اخلاقی است.	
پاسداران اهل رعایت موازین دینی و اخلاقی هستند.	

جدول (۴-۱)

شاخص‌ها	متغیر مستقل
جامعه وجود سپاه پاسداران را لازم و ضروری می‌داند.	نگرش جامعه
افراد سرشناس و دارای موقعیت اجتماعی نیز پسرانشان را به انتخاب شغل پاسداری تشویق می‌کنند.	
پاسداران از عناصر مورد اعتماد جامعه هستند.	
دختران امروزی شغل پاسداری را برای همسر آینده خود نمی‌پسندند.	
نخبگان جامعه نیز تمایل به عضویت در سپاه دارند.	
پاسداران از نفوذ اجتماعی بالایی برخوردار هستند.	
شغل پاسداری از مشاغل پرطرفدار و جذاب جامعه است.	
با انتخاب شغل پاسداری بیشتر مورد احترام و توجه قرار خواهیم گرفت.	
اگر شغل پاسداری را انتخاب کنم مورد سرزنش قرار خواهیم گرفت.	
پاسداران از عناصر مورد اعتماد جامعه هستند.	

بررسی علاقه‌مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

جدول (۵-۱)

شاخص‌ها	متغیر مستقل
این شغل با روحیات و اخلاق من سازگاری دارد.	شخصیت
شغل پاسداری با تحصیلات و توانمندی‌های من همخوانی دارد.	
با شغل پاسداری تناسب بیشتری دارم تا مشاغل دیگر.	
از نظم و انضباط برخوردار هستم.	
از روحیه ایثار و گذشت و فداکاری برخوردار هستم.	
از روحیه صبر و استقامت در مقابل سختی برخوردار هستم.	
از ایمان و اعتقادات لازم برخوردار هستم.	
از روحیه شجاعت و حضور در میدان نبرد برخوردار هستم.	
از سلامت جسمی و روحی لازم برخوردار هستم.	

جدول (۶-۱)

شاخص‌ها	متغیر مستقل
حقوق و دستمزد پاسداران بالاست.	وضع معیشتی
پاسداران از مزایای مسکن، وام، بیمه، بازنشستگی برخوردار هستند.	
در صورت عضویت در سپاه از دوستانم در زندگی پیش‌خواهم افتاد.	
با عضویت در سپاه راحت‌تری خواهم کرد.	
امکانات رشد و ترقی در شغل پاسداری فراهم است.	
با عضویت در سپاه زمینه شکوفا شدن استعدادهایم مهیا خواهد گردید.	

فصلنامه مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، سال دوازدهم، شماره ۷۱، بهار ۱۳۹۲

جدول (۷-۱)

شاخص‌ها	متغیر مستقل
اعضا خانواده از پاسدار بودن پدرم راضی هستند.	خانواده
خانواده در سازگار نمودن روحیات و شخصیت من با سپاه تلاش می‌کنند.	
پدرم مرا تشویق به رفتن به سپاه می‌کند.	
خانواده‌ام تمایل دارند به استخدام سپاه درآیم.	
خانواده برای علاقه‌مند شدنم برای عضویت در سپاه محصولات فرهنگی، اعتقادی و سیاسی در اختیار من قرار می‌دهند.	
خانواده سعی می‌کند با بردن من به برنامه‌های سپاه مرا با فرهنگ سپاه مأنوس کنند.	
سپاه بر ترقی و رشد اجتماعی پدرم تأثیرگذار بوده است.	

جدول (۸-۱)

شاخص‌ها	متغیر مستقل
معلمان و مشاوران مدرسه نگاه مثبتی به شغل پاسداری دارند.	دوستان
در دروس دوران تحصیل بر فرهنگ پاسداری از انقلاب و ضرورت آن تأکید می‌کنند.	
در دوران تحصیل عضو بسیج محل تحصیلم بوده‌ام.	
در دوران تحصیل تمایل من به استخدام در سپاه افزایش یافته است.	
دوستان دوران تحصیلم اغلب روحیاتشان با فرهنگ سپاه همخوانی داشته	
در دوران تحصیلم را تشویق و ترغیب به انتخاب شغل نظامی می‌کنند.	

جدول (۹-۱)

شاخص‌ها	متغیر مستقل
سپاه برنامه مدونی برای ارتباط با فرزندان ذکور پاسداران دارد.	سپاه پاسداران
سپاه برای ایجاد علاقه در پسران پاسداران اقداماتی داشته است.	
سپاه برای آشنایی پسران پاسداران با اهمیت و مزایای عضویت در سپاه اطلاع‌رسانی داشته است.	
سپاه برای جذب فرزندان پاسداران و علاقه‌مند نمودن آن‌ها، مراکز فعالی دارد.	
سپاه توانسته فرهنگ و روحیه پاسداری را به نسل بعد از خود (فرزندان کارکنان) انتقال دهد.	

بررسی علاقه‌مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

جدول (۱۰-۱)

متغیر مستقل	شاخص‌ها
صدا و سیما	صدا و سیما برنامه‌های خوبی برای آشنایی و علاقه‌مندی جوانان به سپاه بارها پخش نموده است.
	برنامه‌های صدا و سیما مرا به سپاه علاقه‌مند کرده است.

روش تحقیق، جامعه آماری و نمونه آماری

این پژوهش به شیوه پیمایش انجام گرفته است، براساس مبانی نظری و چارچوب مفهومی متغیرهای تحقیق استخراج، تعریف و به‌صورت سؤالات یا گویه‌ها در قالب مقیاس‌ها و طیف‌های سنجش پذیر در آمدند، نتیجه این فرایند، ساخت ابزار تحقیق (پرسش‌نامه) بود که برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نظر از نمونه آماری است. جامعه آماری پژوهش حاضر، ۴۸۸۴ خانوار ساکن شهر تهران که دارای فرزند پسر بالای ۱۷ سال دارند، می‌باشد. از بین افراد جامعه آماری با استفاده از فرمول کوکران نمونه آماری محاسبه شد که بر اساس آن تعداد حجم نمونه ۲۶۰ نفر تعیین و به تعداد ۲۹۵ پرسش‌نامه توزیع و جمع‌آوری شد.

مفاهیم نظری تحقیق

گرایش

واژه گرایش معادل لفظ (attitude) است. (attitude) خود از لغت (aptuas) در زبان لاتین به معنای انطباق و تطبیق، مشتق شده است و یک آمادگی ذهنی را برای یک عمل خاص می‌رساند، یک جز آن (aptitude) به معنای استعداد یا تمایل و بیانگر تناسب، صلاحیت یا توانایی است و جزو دیگر آن که از هنر گرفته شده، اظهار حالت یا اشکال بیان یا مجموعه‌ای از حالات تجسم شده است. (رفیع پور، ۱۳۷۲: ۵)

معادل‌های گوناگونی برای این گرایش به کار رفته است که مهم‌ترین آن‌ها عبارت است از: وضع رفتار، طرز تلقی، گرایش، نگرش، طرز تفکر، وضع روانی، هیأت روانی،

بازخورد، حالت، نظر، شیوه برخورد و غیر آن‌ها. تعاریفی که از گرایش ارائه شده گوناگون هستند که در اینجا به ذکر چندین نمونه از این تعاریف می‌پردازیم.

۱- گرایش یعنی ترکیب شناخت‌ها احساس‌ها و آمادگی برای عمل نسبت به یک چیز معین. (کرج و کرچفیلد: ۹)

۲- گرایش به معنی یک نظامی از تمایلات، عقاید و اعتقادات یک فرد نسبت به پدیده‌های محیط خود می‌باشد. این نظام از تمایلات و... در طول زمان در پی تأثیرات محیطی مثلاً تربیت و تجربیات به معنی وسیع آن شکل‌گیری می‌شود و کم و بیش دارای قوام و دوام می‌باشد. (رفیع پور، ۱۳۷۲: ۵)

۳- گرایش گفته‌ای ارزیابی‌کننده است و چگونگی احساس شخصی را نسبت به چیزی نشان می‌دهد و می‌تواند به‌عنوان یک نگرش و آمادگی برای پاسخ‌گویی مطلوب یا نامطلوب نسبت به اشیا، اشخاص، مفاهیم یا هر چیزی تلقی شود.

گرایش‌ها از آنچه شخص درباره یک موضوع می‌گوید «جزء شناختی»، از چگونگی احساس وی در مورد آن «جزء احساسی» و از گفته وی که نسبت به آن چگونه عمل خواهد کرد «جزء رفتاری» استنباط می‌شوند. گرایش‌ها در برگیرنده فکر، احساس و نحوه دلخواه رفتار نسبت به موضوع گرایش هستند؛ اما آن چیزهایی که در تعیین رفتار دخالت دارند، عبارتند از:

الف- تمایل فرد به انجام آن رفتار؛ ب- هنجارهای اجتماعی؛ ج- عادت‌ها؛ د- پی آمده‌های مورد انتظار رفتار؛ ه- تجارب پیشین؛ و- تأثیر انتظار و موقعیت‌های قبلی. (شکرکن، ۱۳۷۹: ۲۲)

به طور خلاصه می‌توان گفت: گرایش یک عکس‌العمل ارزیابی‌کننده است که براساس عقیده و تجربه‌های قبلی در دوران شکل‌گیری شخصیت افراد نسبت به پدیده‌ها به وجود آمده و جهت‌گیری رفتاری آنان نسبت به آن پدیده‌ها را نشان می‌دهد.

تعریف رفتار

آنچه افراد انجام می‌دهند و بیان می‌کنند رفتار است، رفتار یک یا چند بعد دارد که قابل اندازه‌گیری است، البته رفتار یک پدیده قانونمند است که تحت تأثیر رویدادهای محیطی قرار می‌گیرد. همچنین رفتار می‌تواند آشکار یا پنهان باشد که روش‌های نوین تغییر رفتار برای رفع رفتارهای آشکار کاربرد فراوان‌تری دارد. (ریموند، ۱۳۸۵: ۲۳)

مفهوم سپاه پاسداران و پاسدار

قانون مقررات استخدامی سپاه پاسداران مشتمل بر دویست و سی و پنج ماده و دویست و شش تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و یکم مهرماه یک هزار و سیصد و هفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/۷/۲۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. بخشی از این قانون به قرار زیر است:

ماده (۳) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به مجموعه ستاد کل سپاه، حوزه نمایندگی ولی فقیه در سپاه، سازمان حفاظت اطلاعات سپاه، نیروهای زمینی، هوا و فضا، دریایی و بسیج و قدس و سازمان‌های وابسته به آن‌ها اطلاق می‌گردد.

ماده (۴) استخدام در سپاه عبارت است از گزینش افراد واجد صلاحیت برای انجام خدمت موظف در یکی از مشاغل پیش‌بینی شده در این قانون.

ماده (۵) مشاغل سپاه، ستاد کل و وزارت از نظر ماهیت شغل، به سه گروه تقسیم می‌شوند، شغل نظامی، شغل کارمندی و شغل مشترک.

ماده (۶) نیروهای سپاه کسانی هستند که برابر شرایط و مقررات مندرج در این قانون و یا قانون خدمت وظیفه عمومی به خدمت پذیرفته می‌شوند و عبارتند از:

الف: کادر ثابت؛ ب: وظیفه؛ ج: پیمانی؛ د: بسیجی.

روایی و پایایی تحقیق

برای اطمینان از این که محقق آنچه را به دست آورده و بر آن اساس نتیجه‌گیری نموده و همچنین برای این که یافته‌ها قابلیت تعمیم داشته باشند، ضرورت دارد، در تحقیقات خود، قابلیت اعتماد و اعتبار داده‌های خود را لحاظ و محاسبه کند.

در این تحقیق برای محاسبه قابلیت اعتماد، از ضریب همسازي درونی داده‌های حاصل از تحقیق استفاده شد، آمار این آزمون آلفای کرونباخ، است. این آمار قابلیت اعتماد درونی پرسش‌نامه را در یک دامنه از ۰ تا ۱ می‌سنجد. هر چه مقدار آلفا بیشتر باشد، پایایی مقیاس بیشتر خواهد بود. ضرایب آلفای محاسبه شده برای مقیاس‌ها به شرح جدول زیر بوده است.

جدول (۱-۲) پایایی (قابلیت اعتماد) متغیرهای تحقیق

مقدار آلفا	تعداد سوال	نام متغیر
۰/۷۱۷	۵	نگرش
۰/۸۱۶	۹	احساس درونی و عاطفی
۰/۸۳۷	۱۰	ارزشی بودن
۰/۷۵۶	۹	نگرش جامعه
۰/۸۱۸	۹	شخصیت
۰/۷۰۰	۶	وضعیت اقتصادی
۰/۷۹۹	۷	خانواده
۰/۷۶۲	۶	دوستان
۰/۸۸۸	۵	سپاه
۰/۸۱۳	۲	صدا و سیما

مقدار آلفای بیشتر از ۰/۷۰ درصد معتبر خواهد بود، آلفای ۰/۰۵ تا ۰/۰۷ درصد با احتیاط قابل قبول و آلفای کمتر از ۰/۰۵ درصد قابلیت اعتماد نخواهد داشت، در صورتی که آلفا پایین‌تر از مقدار مورد قبول باشد، می‌توان با حذف گویه‌های ناپایا ۳ این ضریب را افزایش داد.

ملاحظه می‌شود مقادیر آلفای کرونباخ تمامی مقیاس‌های تحقیق بالاتر از ۷۰ درصد هستند؛ بنابراین مقیاس‌ها از قابلیت اعتماد لازم برخوردار هستند. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که پرسش‌نامه تحقیق در بیشتر موارد از پایایی خیلی خوبی برخوردار می‌باشد. پس سؤال‌ها از پایایی خوبی برخوردار هستند و برای سنجش گرایش و علل تأثیر گذار بر گرایش فرزندان پاسداران به عضویت در سپاه مناسب می‌باشند.

بررسی اعتبار مقیاس‌ها

اعتبار محتوایی

به منظور سنجش متغیرهای تحقیق، پس از مطالعه مقدماتی و مطالعات پیشین، ادبیات تبیین کننده موضوع تدوین و بر مبنای این ادبیات، شاخص آن‌ها استخراج و مقیاس‌ها

ساخته و مورد تجدید نظر قرار گرفته و بومی شدند، این مقیاس‌ها به چند نفر از کارشناسان موضوع ارایه و نکات مورد نظر آن‌ها در ابزار جمع‌آوری اطلاعات اعمال شده و در نهایت به‌وسیله استادان راهنما و مشاور تأیید شد، مجموع فرایند طی شده اعتبار صوری پژوهش را تأیید می‌نماید.

اعتبار تجربی

هدف عمده این نوع اعتبار شناخت رابطه بین ابزار اندازه‌گیری با نتایج به‌دست آمده است ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسش‌نامه بوده است. با عنایت به این‌که در این پژوهش ما در پی میزان گرایش و علل و عوامل گرایش در فرزندان پاسداران شهر تهران هستیم، ابزار مورد استفاده (پرسش‌نامه) مناسب‌ترین ابزار برای سنجش و درک رابطه‌های مورد نظر بوده است، مقایسه نتایج دریافت شده، با واقعیت‌های موجود و برداشت‌های پرسش‌گران از واقعیت همخوان بوده است که این امر نشان از اعتبار تجربی پژوهش دارد.

اعتبار سازه‌ای

عمده جهت‌گیری اعتبار سازه‌ای فهم ارتباط بین ابزار سنجش (سنجه‌ها) با چارچوب نظر کلی است. در این تحقیق برای سنجش اعتبار درونی ابزار، میزان انسجام درونی سؤالات (آمار آلفای کرونباخ) استفاده و بدین ترتیب، اعتبار سازه‌ای تأمین شد که در سنجش قابلیت اعتماد نیز بدان اشاره شد.

در ضمن برای بهبود روایی ابزار اندازه‌گیری در تهیه و تنظیم پرسش‌نامه تحقیق کوشیده‌ایم با استفاده از دیدگاه‌های ناقدانه استاد راهنما و استاد مشاور و چند نفر از صاحب‌نظران، به گونه‌ای تنظیم شود که دربردارنده روایی ظاهری و پوشش دهنده اهداف پژوهش و متناسب با آزمون فرضیه‌های پژوهش باشد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این بخش گویه‌های مربوط به متغیرها به تفکیک تأثیر آن‌ها بر گرایش فرزندان پاسداران مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. در ابتدا گرایش یا عدم گرایش و میزان آن مورد سنجش قرار گرفته است.

- توزیع فراوانی پاسخ‌گویان بر حسب متغیر میل به استفاده در سپاه

جدول: (۲-۲) توزیع فراوانی پاسخ‌گویان بر حسب میل به استفاده سپاه

درصد تراکمی	درصد معتبر	درصد	فراوانی	
۶۴/۴	۶۴/۴	۶۱/۲	۱۵۹	بله
۱۰۰/۰	۳۵/۶	۳۳/۸	۸۸	خیر
	۱۰۰/۰	۹۵/۰	۲۴۷	جمع
		۵/۰	۱۳	بی‌جواب
		۱۰۰/۰	۲۶۰	جمع کل

با توجه به جدول بالا از نظر میل به استفاده سپاه ۶۴/۴ درصد پاسخ‌گویان تمایل به استفاده شدن در سپاه را دارند و ۳۵/۶ درصد تمایلی به استفاده در سپاه ندارند. توزیع فراوانی پاسخ‌گویان بر حسب متغیر میزان تمایل و عدم تمایل به استفاده در سپاه

جدول: (۲-۳) توزیع فراوانی پاسخ‌گویان بر حسب میزان تمایل و عدم تمایل

درصد تراکمی	درصد معتبر	درصد	فراوانی	
۳۴/۸	۳۴/۸	۳۲/۷	۸۵	خیلی زیاد
۷۱/۷	۳۶/۹	۳۴/۶	۹۰	زیاد
۳۹/۹	۲۲/۱	۲۰/۸	۵۴	کم
۱۰۰/۰	۶/۱	۵/۸	۱۵	خیلی کم
	۱۰۰/۰	۹۳/۸	۲۴۴	جمع
		۶/۲	۱۶	بی‌جواب
		۱۰۰/۰	۲۶۰	جمع کل

جدول بالا میزان تمایل پاسخ‌گویان به استفاده در سپاه را نشان می‌دهد که ۳۴/۸ درصد تمایل خیلی زیاد، ۳۶/۹ درصد در حد زیاد و ۲۸/۲ درصد تمایل کمتری به جذب در سپاه از خود نشان می‌دهد.

بررسی علاقه‌مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

گویه‌های مربوط به متغیر نگرش

کاملاً موافقم		موافقم		نظری ندارم		مخالقم		کاملاً مخالفم		
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۶۴/۶	۱۶۸	۲۷/۳	۷۱	۴/۶	۱۲	۳/۱	۸	۰/۴	۱	امنیت کشور وابسته به وجود سپاه پاسداران است.
۲۹/۵	۷۶	۴۵/۳	۱۱۷	۱۷/۱	۴۴	۶/۲	۱۶	۱/۹	۵	وجود سپاه باعث شده دشمن به کشور طمع نکند.
۲۱/۳	۵۵	۲۹/۱	۷۵	۳۰/۶	۷۹	۱۳/۲	۳۴	۵/۸	۱۵	در این شغل پیشرفت وجود دارد.
۳۲/۷	۸۵	۲۳/۵	۶۱	۲۱/۵	۵۶	۱۵/۰	۳۹	۷/۳	۱۹	اگر توانمندی لازم را می‌داشتم عضو سپاه می‌شدم.
۳۲/۶	۸۴	۳۹/۱	۱۰۱	۱۷/۸	۴۶	۶/۲	۱۶	۴/۳	۱۱	ایمان به خدا و معنویت در سپاه حرف اول را می‌زند نه تجهیزات نظامی

ف = فراوانی، د = درصد

جدول: (۳-۳) شاخص‌های مربوط به متغیر نگرش

مقدار	شاخص	مقدار	شاخص
۱/۲۰	حداقل	۳/۸۹	میانگین
۵/۰۰	حداکثر	۰/۷۲۴	انحراف معیار
۲۵۴	تعداد	۳/۸۰	دامنه تغییر

میانگین مربوط به متغیر نگرش (۳/۸۹) است، که با توجه به دامنه تغییر (۳/۸۰) و حداقل (۱/۲۰) و حداکثر (۵/۰۰) این میانگین از میانگین متوسط (۳/۰۰) بالاتر می‌باشد، بدین معنی که پاسخ‌گویان شناخت و نگرش خود از سپاه را بالاتر از حد متوسط

فصلنامه مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، سال دوازدهم، شماره ۷۱، بهار ۱۳۹۲

ارزیابی کردند و به لحاظ ایمان و معنویت و توانمندی نگرشی درست و دقیق و مثبت از سپاه دارند.

گویه‌های مربوط به متغیر احساس عاطفی

کاملاً موافقم		موافقم		نظری ندارم		مخالقم		کاملاً مخالفم		
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۴۸/۲	۱۲۴	۳۳/۱	۸۵	۱۱/۷	۳۰	۳/۱	۸	۳/۹	۱۰	پاسدار بودن یک افتخار است.
۲۳/۳	۶۰	۳۱/۱	۸۰	۲۸/۴	۷۳	۱۲/۵	۳۲	۴/۷	۱۲	همیشه آرزو داشته‌ام که یک پاسدار باشم.
۳۸/۳	۹۸	۳۳/۲	۸۵	۱۸/۰	۴۶	۸/۲	۲۱	۲/۳	۶	پاسداری را شغل مقدسی می‌دانم.
۲۸/۷	۷۳	۳۲/۷	۸۳	۲۴/۸	۶۳	۱۱/۸	۳۰	۲/۰	۵	اگر کسی از سپاه بدگویی کند واکنش نشان می‌دهم.
۴۱/۲	۱۰۶	۳۵/۴	۹۱	۱۵/۶	۴۰	۴/۷	۱۲	۳/۱	۸	به پاسدار بودن پدرم افتخار می‌کنم.
۱۳/۳	۳۴	۲۳/۰	۵۹	۱۸/۴	۴۷	۲۳/۸	۶۱	۲۱/۵	۵۵	به استخدام در سپاه فکر نمی‌کنم.
۲۹/۵	۷۵	۳۱/۱	۷۹	۲۶/۴	۶۷	۸/۷	۲۲	۴/۳	۱۱	هدف‌ها و آرمان‌های من با سپاه همخوانی دارد.
۲۸/۲	۷۲	۳۶/۹	۹۴	۲۴/۷	۶۳	۶/۷	۱۷	۳/۵	۹	از بچگی با سپاه انس داشته‌ام.
۵۵/۵	۱۴۲	۲۷/۷	۷۱	۱۰/۹	۲۸	۴/۳	۱۱	۱/۶	۴	سپاه پاسداران باید باقی بماند.

بررسی علاقه‌مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

جدول: (۳-۴) شاخص‌های مربوط به متغیر احساس درونی

مقدار	شاخص	مقدار	شاخص
۱/۲۲	حداقل	۳/۸۰	میانگین
۵/۰۰	حداکثر	۰/۶۸۶	انحراف معیار
۲۴۷	تعداد	۳/۷۸	دامنه تغییر

میانگین مربوط به متغیر احساس درونی (۳/۸۰) است، که با توجه به دامنه تغییر (۳/۷۸) و حداقل (۱/۲۲) و حداکثر (۵/۰۰) این میانگین از میانگین متوسط (۳/۰۰) بالاتر می‌باشد، بدین معنی که پاسخ‌گویان احساس درونی خوبی نسبت به سپاه داشته و آن را بالاتر از حد متوسط ارزیابی کردند و در کل علاقه زیادی به پاسدار شدن داشته و به آن افتخار می‌کنند.

گویه‌های مربوط به متغیر ارزشی بودن محیط سپاه

کاملاً مخالفم		مخالفم		نظری ندارم		موافقم		کاملاً موافقم		
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۵۰/۶	۱۳۰	۳۰/۷	۷۹	۱۰/۹	۲۸	۳/۹	۱۰	۳/۹	۱۰	سپاه بر رشد معنویت و ارزش‌های اخلاقی در کارکنانش تأکید دارد.
۴۲/۴	۱۰۹	۳۵/۸	۹۲	۱۹/۱	۴۹	۰/۸	۲	۱/۹	۵	جایگاه و آبروی سپاه باید حفظ شود.
۲۸/۸	۷۴	۳۷/۰	۹۵	۱۹/۸	۵۱	۷/۴	۱۹	۷/۰	۱۸	در سپاه با جرایم و تخلفات برخورد می‌شود.
۲۷/۷	۷۱	۴۴/۵	۱۱۴	۱۸/۰	۴۶	۶/۶	۱۷	۳/۱	۸	این شغل کسانی را می‌خواهد که با معارف اسلامی آشنایی داشته باشند.
۳۲/۷	۸۴	۴۰/۹	۱۰۵	۱۷/۱	۴۴	۶/۲	۱۶	۳/۱	۸	این شغل نیاز به ایمان و اعتقادات قوی دارد.

فصلنامه مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، سال دوازدهم، شماره ۷۱، بهار ۱۳۹۲

۳۴/۱	۸۷	۳۵/۳	۹۰	۱۴/۹	۳۸	۱۱/۴	۲۹	۴/۳	۱۱	این شغل نیاز به روحیه ایثار و شهادت‌طلبی دارد.
۳۷/۸	۹۶	۳۱/۱	۷۹	۱۸/۹	۴۸	۷/۹	۲۰	۴/۳	۱۱	محیط سپاه محیط سالمی است.
۲۶/۶	۶۸	۳۹/۱	۱۰۰	۲۲/۳	۵۷	۷/۸	۲۰	۴/۳	۱۱	سپاه به رشد اخلاقی و دینی خانواده پاسدارها اهمیت می‌دهد.
۲۳/۸	۶۱	۳۴/۸	۸۹	۲۷/۰	۶۹	۱۱/۷	۳۰	۲/۷	۷	سپاه در جامعه احیاکننده و مروج ارزش‌های دینی و اخلاقی است.
۳۱/۱	۸۰	۴۲/۸	۱۱۰	۱۶/۰	۴۱	۵/۱	۱۳	۱/۵	۱	پاسداران اهل رعایت موازین دینی و اخلاقی هستند.

جدول: (۳-۵) شاخص‌های مربوط به متغیر ارزشی بودن محیط سپاه

مقدار	شاخص	مقدار	شاخص
۱/۵۰	حداقل	۳/۹۰	میانگین
۵/۰۰	حداکثر	۰/۶۶۹	انحراف معیار
۲۵۱	تعداد	۳/۵۰	دامنه تغییر

با توجه به جدول بالا میانگین مربوط به متغیر ارزشی بودن محیط سپاه (۳/۹۰) است، که با توجه به دامنه تغییر (۳/۵۰) و حداقل (۱/۵۰) و حداکثر (۵/۰۰) این میانگین از میانگین متوسط (۳/۰۰) بالاتر می‌باشد، بدین معنی که پاسخ‌گویان محیط سپاه را یک محیط ارزشی دانسته و آن را بالاتر از حد متوسط ارزیابی کردند.

بررسی علاقه‌مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

گویه‌های مربوط به متغیر نگرش جامعه

کاملاً موافقم		موافقم		نظری ندارم		مخالقم		کاملاً مخالفم		
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۴۶/۷	۱۲۰	۲۹/۲	۷۵	۱۱/۳	۲۹	۷/۴	۱۹	۵/۴	۱۴	جامعه وجود سپاه پاسداران را لازم و ضروری می‌داند.
۱۴/۶	۳۷	۲۹/۹	۷۶	۳۳/۵	۸۵	۱۵/۰	۳۸	۷/۱	۱۸	افراد سرشناس و دارای موقعیت اجتماعی نیز پسرانشان را به انتخاب شغل پاسداری تشویق می‌کنند.
۳۵/۴	۹۱	۳۵/۸	۹۲	۱۷/۵	۴۵	۷/۴	۱۹	۳/۹	۱۰	پاسداران از عناصر مورد اعتماد جامعه هستند.
۴/۳	۱۱	۱۹/۹	۵۱	۳۰/۱	۷۷	۲۴/۲	۶۲	۲۱/۵	۵۵	دختران امروزی شغل پاسداری را برای همسر آینده خود نمی‌پسندند.
۲۱/۹	۵۶	۲۳/۰	۵۹	۳۱/۳	۸۰	۱۱/۷	۳۰	۱۲/۱	۳۱	نخبگان جامعه نیز تمایل به عضویت در سپاه دارند.
۲۳/۷	۶۰	۳۰/۴	۷۷	۲۸/۵	۷۲	۱۱/۵	۲۹	۵/۹	۱۵	پاسداران از نفوذ اجتماعی بالایی برخوردارند.
۲۳/۳	۵۹	۲۲/۹	۵۸	۲۸/۹	۷۳	۱۵/۸	۴۰	۹/۱	۲۳	شغل پاسداری از مشاغل پرطرفدار و جذاب جامعه است.
۱۸/۰	۴۶	۳۱/۸	۸۱	۲۷/۵	۷۰	۱۴/۹	۳۸	۷/۸	۲۰	با انتخاب شغل پاسداری بیشتر مورد احترام و توجه قرار خواهیم گرفت.
۲۳/۹	۶۱	۱۲/۹	۳۳	۲۴/۳	۶۲	۲۵/۱	۶۴	۱۳/۷	۳۵	اگر شغل پاسداری را انتخاب کنیم مورد سرزنش قرار خواهیم گرفت.

فصلنامه مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، سال دوازدهم، شماره ۷۱، بهار ۱۳۹۲

جدول: (۳-۶) شاخص‌های مربوط به متغیر نگرش جامعه

شاخص	مقدار	شاخص	مقدار
میانگین	۳/۳۹	حداقل	۱/۵۶
انحراف معیار	۰/۶۹۶	حداکثر	۴/۸۹
دامنه تغییر	۳/۳۳	تعداد	۲۴۵

جدول بالا نشان می‌دهد میانگین مربوط به متغیر نگرش جامعه (۳/۳۹) است، که با توجه به دامنه تغییر (۳/۳۳) و حداقل (۱/۵۶) و حداکثر (۴/۸۹) این میانگین از میانگین متوسط (۳/۰۰) بالاتر می‌باشد، بدین معنی که پاسخ‌گویان نگرش جامعه بر سپاه و شغل پاسداری را مثبت دانسته و آن را بالاتر از حد متوسط ارزیابی کردند.

گویه‌های مربوط به متغیر شخصیت

	کاملاً مخالفم		مخالقم		نظری ندارم		موافقم		کاملاً موافقم	
	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف
این شغل با روحیات و اخلاق من سازگاری دارد.	۱۸	۷/۱	۳۳	۱۲/۹	۳۱	۱۲/۲	۶۰	۲۳/۵	۱۱۳	۴۴/۳
شغل پاسداری با تحصیلات و توانمندی‌های من همخوانی دارد.	۱۴	۵/۵	۳۰	۱۱/۹	۵۷	۲۲/۵	۱۰۳	۴۰/۷	۴۹	۱۹/۴
با شغل پاسداری تناسب بیشتری دارم تا مشاغل دیگر.	۲۰	۷/۹	۴۶	۱۸/۱	۴۰	۱۵/۷	۶۴	۲۵/۲	۸۴	۳۳/۱
از نظم و انضباط برخوردار هستم.	۴	۱/۶	۲۳	۹/۱	۴۵	۱۷/۷	۱۰۲	۴۰/۲	۸۰	۳۱/۵
از روحیه ایثار و گذشت و فداکاری برخوردار هستم.	۱۰	۳/۹	۱۶	۶/۳	۵۱	۲۰/۱	۹۵	۳۷/۴	۸۲	۳۲/۳
از روحیه صبر و استقامت در مقابل سختی برخوردار هستم.	۴	۱/۶	۲۱	۸/۳	۵۶	۲۲/۰	۱۰۷	۴۲/۱	۶۶	۲۶/۰
از ایمان و اعتقادات لازم برخوردار هستم.	۵	۲/۰	۲۳	۹/۱	۶۲	۲۴/۵	۹۰	۳۵/۶	۷۳	۲۸/۹
از روحیه شجاعت و حضور در میدان نبرد برخوردار هستم.	۸	۳/۱	۱۶	۶/۳	۵۲	۲۰/۴	۱۰۸	۴۲/۴	۷۱	۲۷/۸
از سلامت جسمی و روحی لازم برخوردار هستم.	۵	۲/۰	۱۰	۳/۹	۱۸	۷/۱	۸۱	۳۱/۹	۱۴۰	۵۵/۱

بررسی علاقه‌مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

جدول: (۷-۳) شاخص‌های مربوط به متغیر شخصیت

مقدار	شاخص	مقدار	شاخص
۱/۵۶	حداقل	۳/۸۵	میانگین
۵/۰۰	حداکثر	۰/۶۸۶۲۲	انحراف معیار
۲۴۸	تعداد	۳/۴۴	دامنه تغییر

میانگین مربوط به متغیر شخصیت (۳/۸۵) است، که با توجه به دامنه تغییر (۳/۴۴) و حداقل (۱/۵۶) و حداکثر (۵/۰۰) این میانگین از میانگین متوسط (۳/۰۰) بالاتر می‌باشد، بدین معنی که پاسخ‌گویان شخصیت خود را با شغل پاسداری همگام و سازگار دانسته و آن را بالاتر از حد متوسط ارزیابی کردند.

گویه‌های مربوط به متغیر وضع اقتصادی و معیشتی

کاملاً موافقم		موافقم		نظری ندارم		مخالقم		کاملاً مخالفم		
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۱۱/۴	۲۹	۱۵/۰	۳۸	۲۴/۴	۶۲	۲۶/۰	۶۶	۰/۴	۱	حقوق و دستمزد پاسداران بالاست.
۸۳/۲	۹۶	۱۹/۵	۴۹	۱۰/۴	۲۶	۳/۶	۹			پاسداران از مزایای مسکن، وام، بیمه، بازنشستگی برخوردار هستند.
۲۵/۶	۶۴	۳۲/۰	۸۰	۱۲/۸	۳۲	۸/۰	۲۰			با عضویت در سپاه از دوستانم در زندگی پیش‌خواهم افتاد.
۲۳/۸	۶۰	۲۶/۶	۶۷	۲۰/۶	۵۲	۱۰/۳	۲۶			با عضویت در سپاه راحت‌تر زندگی خواهم کرد.
۲۹/۸	۷۴	۲۸/۲	۷۰	۱۳/۷	۳۴	۴/۸	۱۲			امکانات رشد و ترقی در شغل پاسداری فراهم است.
۲۹/۶	۷۵	۳۳/۶	۸۵	۱۴/۶	۳۷	۴/۳	۱۱			با عضویت در سپاه زمینه شکوفایی شدن استعدادهایم مهیا خواهد شد.

فصلنامه مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، سال دوازدهم، شماره ۷۱، بهار ۱۳۹۲

جدول: (۳-۸) شاخص‌های مربوط به متغیر وضع معیشتی

مقدار	شاخص	مقدار	شاخص
۱/۰۰	حداقل	۳/۳۶	میانگین
۵/۰۰	حداکثر	۰/۷۷۱	انحراف معیار
۲۳۹	تعداد	۴/۰۰	دامنه تغییر

با توجه به جدول بالا میانگین مربوط به متغیر وضع معیشتی (۳/۳۶) است، که با توجه به دامنه تغییر (۴/۰۰) و حداقل (۱/۰۰) و حداکثر (۵/۰۰) این میانگین از میانگین متوسط (۳/۰۰) بالاتر می‌باشد، بدین معنی که پاسخ‌گویان وضعیت اقتصادی و معیشتی شغل پاسداری را بالاتر از حد متوسط ارزیابی کردند.

گویه‌های مربوط به متغیر خانواده

کاملاً موافقم		موافقم		نظری ندارم		مخالقم		کاملاً مخالفم		
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۵۰/۲	۱۲۶	۳۳/۵	۸۴	۱۰/۸	۲۷	۳/۶	۹	۲/۰	۵	اعضای خانواده از پاسدار بودن پدرم راضی هستند.
۲۷/۰	۶۸	۴۲/۹	۱۰۸	۱۹/۴	۴۹	۷/۱	۱۸	۳/۶	۹	خانواده‌ام در سازگار نمودن روحیات و شخصیت من با سپاه تلاش می‌کنند.
۳۴/۸	۸۷	۳۲/۰	۸۰	۱۹/۶	۴۹	۹/۲	۲۳	۴/۴	۱۱	پدرم مرا تشویق به رفتن به سپاه می‌کند.
۳۱/۳	۷۹	۲۸/۶	۷۲	۲۴/۶	۶۲	۱۱/۹	۳۰	۳/۶	۹	خانواده‌ام تمایلی دارند من به استخدام سپاه درآیم.
۲۴/۶	۶۲	۳۱/۳	۷۹	۲۹/۴	۷۴	۱۱/۹	۳۰	۲/۸	۷	خانواده برای علاقه‌مند شدنم برای عضویت در سپاه محصولات فرهنگی، اعتقادی و سیاسی در اختیار من قرار می‌دهند.
۲/۲۷	۶۸	۳۲/۸	۸۲	۲۸/۰	۷۰	۸/۰	۲۰	۴/۰	۱۰	خانواده سعی می‌کند با بردن من به برنامه‌های سپاه مرا با فرهنگ سپاه مانوس کنند.
۳۵/۶	۸۹	۳۴/۸	۸۷	۱۷/۲	۴۳	۸/۰	۲۰	۴/۴	۱۱	سپاه بر ترقی و رشد اجتماعی پدرم تأثیرگذار بوده است.

بررسی علاقه‌مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

جدول: (۳-۹) شاخص‌های مربوط به متغیر خانواده

مقدار	شاخص	مقدار	شاخص
۱/۸۶	حداقل	۳/۸۴	میانگین
۵/۰۰	حداکثر	۰/۷۱۵	انحراف معیار
۲۴۷	تعداد	۳/۱۴	دامنه تغییر

میانگین مربوط به متغیر خانواده (۳/۸۴) است، که با توجه به دامنه تغییر (۳/۱۴) و حداقل (۱/۸۶) و حداکثر (۵/۰۰) این میانگین از میانگین متوسط (۳/۰۰) بالاتر می‌باشد، بدین معنی که پاسخ‌گویان تأثیر خانواده در گرایش به شغل پاسداری را بالاتر از حد متوسط ارزیابی کردند.

گروه‌های مربوط به متغیر دوستان

کاملاً موافقم		موافقم		نظری ندارم		مخالفم		کاملاً مخالفم		
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۳۵/۹	۸۹	۱۶/۹	۴۲	۲۷/۸	۶۹	۱۰/۵	۲۶	۸/۹	۲۲	معلمان و مشاوران مدرسه نگاه مثبتی به شغل پاسداری دارند.
۱۱/۲	۲۸	۳۴/۵	۸۶	۲۷/۳	۶۸	۲۱/۳	۵۳	۵/۶	۱۴	در دروس دوران تحصیل بر فرهنگ پاسداری از انقلاب و ضرورت آن تأکید می‌کنند.
۴۱/۵	۱۰۳	۳۰/۶	۷۶	۱۴/۱	۳۵	۹/۳	۲۳	۴/۴	۱۱	در دوران تحصیل عضو بسیج محل تحصیل بوده‌ام.
۲۲/۹	۵۶	۲۴/۹	۶۱	۲۷/۳	۶۷	۱۸/۴	۴۵	۶/۵	۱۶	در دوران تحصیل تمایل من به استخدام در سپاه افزایش یافته است.

فصلنامه مدیریت و پژوهش‌های دفاعی، سال دوازدهم، شماره ۷۱، بهار ۱۳۹۲

۱۸/۵	۴۶	۳۱/۹	۷۹	۲۲/۶	۵۶	۱۸/۵	۴۶	۸/۵	۲۱	دوستان دوران تحصیل غالباً روحیاتشان با فرهنگ سپاه همخوانی داشته است.
۲۴/۷	۶۱	۱۶/۲	۴۰	۲۴/۷	۶۱	۱۸/۲	۴۵	۱۶/۲	۴۰	در دوران تحصیل محصلین را تشویق و ترغیب به انتخاب شغل نظامی می‌کنند.

جدول: (۳-۱۰) شاخص‌های مربوط به متغیر دوستان

مقدار	شاخص	مقدار	شاخص
۱/۰۰	حداقل	۳/۴۴	میانگین
۵/۰۰	حداکثر	۰/۸۳۱	انحراف معیار
۲۴۱	تعداد	۴/۰۰	دامنه تغییر

مشاهده جدول بالا نشان می‌دهد میانگین مربوط به متغیر دوستان (۳/۴۴) است، که با توجه به دامنه تغییر (۴/۰۰) و حداقل (۱/۰۰) و حداکثر (۵/۰۰) این میانگین از میانگین متوسط (۳/۰۰) بالاتر می‌باشد، بدین معنی که پاسخ‌گویان تأثیر دوستان و محل تحصیل را در گرایش به شغل پاسداری را بالاتر از حد متوسط ارزیابی کردند.

گویه‌های مربوط به متغیر سپاه

کاملاً مخالفم		نظری ندارم		مخالفم		کاملاً موافقم				
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف			
۳۵/۷	۸۹	۱۸/۱	۴۵	۱۵/۷	۳۹	۲۲/۱	۵۵	۸/۴	۲۱	سپاه برنامه مدونی برای ارتباط با فرزندان پسر پاسداران دارد.
۱۲/۴	۳۱	۲۶/۵	۶۶	۲۸/۹	۷۲	۲۴/۱	۶۰	۸/۰	۲۰	سپاه برای ایجاد علاقه در پسران پاسداران اقداماتی داشته است.

بررسی علاقه‌مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

۲۳	۹/۳	۶۶	۲۶/۶	۵۹	۲۳/۸	۵۶	۲۲/۶	۴۴	۱۷/۷	سپاه برای آشنایی پسران پاسداران با اهمیت و مزایای عضویت در سپاه اطلاع‌رسانی داشته است.
۲۳	۹/۳	۷۷	۳۱/۰	۴۴	۱۷/۷	۶۲	۲۵/۰	۴۲	۱۶/۹	سپاه برای جذب فرزندان پاسداران و علاقمند نمودن آن‌ها، مراکز فعالی دارد.
۳۴	۱۳/۷	۴۱	۱۶/۵	۵۴	۲۱/۸	۵۳	۲۱/۴	۶۶	۲۶/۶	سپاه توانسته فرهنگ و روحیه پاسداری را به نسل بعد از خود (فرزندان کارکنان) انتقال دهد.

جدول: (۳-۱۱) شاخص‌های مربوط به متغیر سپاه

مقدار	شاخص	مقدار	شاخص
۱/۰۰	حداقل	۳/۲۳	میانگین
۵/۰۰	حداکثر	۱/۰۷۴	انحراف معیار
۲۴۷	تعداد	۴/۰۰	دامنه تغییر

جدول بالا نشان می‌دهد میانگین مربوط به متغیر سپاه (۳/۲۳) است، که با توجه به دامنه تغییر (۴/۰۰) و حداقل (۱/۰۰) و حداکثر (۵/۰۰) این میانگین از میانگین متوسط (۳/۰۰) بالاتر می‌باشد، بدین معنی که پاسخ‌گویان نقش سپاه در شکل‌گیری شخصیت آنان و ایجاد علاقه و گرایش به شغل پاسداری را بالاتر از حد متوسط ارزیابی کردند.

گویه‌های مربوط به متغیر صدا و سیما (رسانه جمعی)

کاملاً موافقم		موافقم		نظری ندارم		مخالقم		کاملاً مخالفم		
د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	د	ف	
۲۹/۳	۷۳	۱۲/۰	۳۰	۱۴/۵	۳۶	۱۸/۹	۴۷	۲۵/۳	۶۳	صدا و سیما برنامه‌های خوبی برای آشنایی و علاقه‌مندی جوانان به سپاه بارها پخش نموده است.
۴/۴	۱۱	۱۹/۸	۴۹	۲۵/۸	۶۴	۲۰/۶	۵۱	۲۹/۴	۷۳	برنامه‌های صدا و سیما مرا به سپاه علاقه‌مند نموده است.

جدول: (۳-۱۲) شاخص‌های مربوط به متغیر صدا و سیما

مقدار	شاخص	مقدار	شاخص
۱/۰۰	حداقل	۲/۵۷	میانگین
۵/۰۰	حداکثر	۱/۳۰۱	انحراف معیار
۲۴۸	تعداد	۴/۰۰	دامنه تغییر

جدول بالا نشان می‌دهد میانگین مربوط به متغیر صدا و سیما (۲/۷۵) است، که با توجه به دامنه تغییر (۴/۰۰) و حداقل (۱/۰۰) و حداکثر (۵/۰۰) این میانگین از میانگین متوسط (۳/۰۰) پایین‌تر می‌باشد، بدین معنی که پاسخ‌گویان نقش صدا و سیما را در شکل‌گیری شخصیت آنان و ایجاد علاقه و گرایش به شغل پاسداری را پایین‌تر از حد متوسط ارزیابی کردند.

تحلیل داده‌ها

باتوجه به این‌که سؤالات مقیاس‌ها در سطح رتبه‌ای اندازه‌گیری شده‌اند، پس از تجمیع، مشخصات یک متغیر فاصله‌ای را پیدا می‌نمایند، اما برای استفاده از آمارهای پارامتریک باید توزیع مقیاس از توزیع نرمال تبعیت نماید، بنابراین بدین منظور آزمون نرمالیت محاسبه شد که نتایج آن در جدول زیر آمده است:

بررسی علاقه‌مندی و گرایش فرزندان نسبت به شغل پدران (مطالعه موردی فرزندان پاسداران)

جدول: (۳-۱۳) آزمون کولموگروف اسمیرنوف (تست نرمالیته)

نگرش	عاطفی	احساس	محیط سپاه	ارزشی بودن	نگرش جامعه	شخصیت	معیشتی	خانواده	دوستان	سپاه	صدا و سیما
تعداد	۲۴۱	۲۴۱	۱۵۲	۱۵۲	۵۴۱	۷۴۱	۶۳۱	۷۴۱	۱۴۱	۷۴۱	۲۴۱
میانگین	۳/۸۷/۳	۳/۸۰/۳	۳/۱۰/۳	۳/۱۰/۳	۳/۸۷/۳	۳/۱۰/۳	۳/۱۳/۳	۳/۳۴/۳	۳/۴۴/۳	۳/۳۳/۳	۳/۵۰/۳
انحراف معیار	۳۲/۳۴/۰	۳۸/۳۵/۰	۳۰/۳۶/۰	۳۰/۳۶/۰	۳۸/۳۶/۰	۳۲/۳۷/۰	۳۰/۳۷/۰	۳۵/۳۷/۰	۳۸/۳۷/۰	۳۸/۳۸/۰	۳۰/۳۸/۰
آماره Z	۰/۵۰/۱	۰/۵۰/۱	۰/۵۰/۱	۰/۵۰/۱	۰/۵۰/۱	۰/۵۰/۱	۰/۵۰/۱	۰/۵۰/۱	۰/۵۰/۱	۰/۵۰/۱	۰/۵۰/۱
معنی‌داری دوسویه	۰/۰۲/۰	۰/۰۲/۰	۰/۰۲/۰	۰/۰۲/۰	۰/۰۲/۰	۰/۰۲/۰	۰/۰۲/۰	۰/۰۲/۰	۰/۰۲/۰	۰/۰۲/۰	۰/۰۲/۰

در جدول بالا، در شاخص‌های نگرش، ارزشی بودن محیط سپاه، خانواده، دوستان، سپاه و صدا و سیما از معنی‌داری در سطح آلفای 05 کوچک‌تر بوده و دارای توزیع غیر نرمال و در بقیه موارد از معنی‌داری در سطح آلفای 05 بزرگ‌تر می‌باشد، و دارای توزیع نرمال هستند و در مواردی که توزیع نرمال بوده ما مجاز به استفاده از آزمون‌های ناپارامتریک نیستیم.

خلاصه یافته‌های تحقیق

بنابراین براساس نتایج تحقیق، تعداد پاسخ‌گویان را ۲۶۰ نفر از فرزندان پسر شهر تهران تشکیل داده‌اند که بخشی از یافته‌های تحقیق به‌طور مختصر به شرح زیر می‌باشد. پاسخ‌دهندگان به پرسش‌نامه مورد نظر از متولدین سال‌های ۶۲ تا ۷۴ بودند و پدرشان که از اعضای سپاه پاسداران هستند ورودی بین سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۷۶ بوده‌اند. بیشتر پاسخ‌دهندگان به پرسش‌نامه، درجه پدرشان افسر ارشد عنوان شده است و

تحصیلات خود را بیشتر لیسانس بیان داشته‌اند و وضعیت تحصیلات پدر را نیز لیسانس و مادران ایشان نیز اغلب دیپلمه می‌باشند. در توزیع پرسش‌نامه تلاش شده از فرزندان پاسداران همه نیروهای سپاه پاسداران نمونه‌گیری شود که در نهایت از نیروی زمینی سپاه ۳۵ درصد نیروی مقاومت ۲/۱۴ درصد نیروی قدس ۲/۴ درصد و نیروی هوافضا ۵/۳۱ درصد نمونه‌گیری شده است.

جمع بندی

حال با توجه به وجود ارتباط و همبستگی بین متغیرها نکاتی را می‌تواند مورد تأکید و توجه قرار داد که به شرح زیر جمع بندی می‌نماییم. نتایج به دست آمده از آزمون همبستگی اسپیرمن هم نشان دهنده آن بود که بین نگرش و گرایش همبستگی معناداری وجود دارد. این فرضیه بر گرفته از نظریات جی دبلیو آلپرت و دانالد سوپر بود، که پندار و عقیده را در انتخاب شغل و شکل‌گیری رفتار مؤثر دانسته و موضع‌گیری اشخاص را ناشی از تصورات و نگاه مثبت یا منفی به مسایل دانسته و معتقدند نوع نگرش در ایجاد انگیزش و جهت‌گیری تأثیر جدی دارد و هر چه این نگرش وجهه حقانیت و مطلوبیت بیشتری داشته باشد و به عبارتی ارزشی باشد؛ در گرایش و میزان گرایش تأثیر گذار خواهد بود. بنابراین سپاه پاسداران می‌باید به معرفی هر چه بهتر فضای کاری خود بپردازد و از توانمندی‌ها و فعالیت‌ها و تأثیراتی که این فعالیت‌ها بر روند امنیت، رشد و توسعه کشور داشته با جوانان بگوید و میزان قدرت بازدارندگی این نهاد را در کاهش توطئه‌ها تبیین تا جوانان به‌ویژه فرزندان پاسداران با مشاهده این افتخارات و زحمات و مرارت‌ها به شغل پدران خود مباهات کنند و به نقش این شغل در اعتلای کشور بیشتر پی ببرند و در صورت عضویت خود را منشأ پیشرفت و خدمت به مردم بدانند. در ضمن بین متغیر احساس عاطفی با گرایش نیز همبستگی معنادار به دست آمد، بدین معنی که پاسخ‌گویان احساس عاطفی خوب و خوشایندی در درون خود نسبت به سپاه نشان دادند و این احساس در تمایل آنان به عضویت در سپاه تأثیر گذار بوده است. این یافته با نظرات افرادی چون «گینز» «برگ» و «آت بک»، که رفتار و انتخاب آدمی را برگرفته از عوامل عاطفی دانسته همخوانی دارد. ایشان معتقدند که شناخت به تنهایی

نمی‌تواند رفتاری را ایجاد کند، و نیروی دیگری به نام انگیزش و هیجان در انسان وجود دارد که عامل آن احساسات و عواطف است و گرایش به رفتار را تقویت می‌نماید. به طور کلی، می‌توان گفت: تمایلات و رغبت‌ها پایه و اساس عاطفه را پی‌ریزی می‌کنند. تکیه‌گاه عاطفه‌ها، عبارت از حبّ و علاقه یا کراهت و نفرتی است که با لذّت و درد پیوند دارد. طبع آدمی به عوامل لذت بخش (محبت) گرایش دارد در مقابل، از عوامل شکنجه آور و دردزا متنفر است. همچنین در تحقیق بین متغیر احساس عاطفی با گرایش نیز همبستگی معنادار به دست آمده و بدین معنی است که تکیه‌گاه عواطف، عبارت از حبّ و علاقه یا کراهت و نفرتی است که با لذّت و درد پیوند دارد و نظر به این‌که شناخت به تنهایی نمی‌تواند رفتاری را ایجاد کند و نیروی دیگری به نام انگیزش و هیجان‌ات وجود دارد که عامل آن احساسات و عواطف است و گرایش به رفتار را تقویت می‌نماید؛ در نتیجه سپاه پاسداران باید تلاش کند این احساس خوشایند نسبت به آن‌ها هر روز افزایش پیدا کند و اذهان و دل‌های مردم به‌ویژه جوان‌ها شاهد مفاهیمی لذت‌بخش و گوارا چون کار برای خدا و تلاش برای اعتلای ارزش‌های دینی و انقلابی و همت برای اقتدار و توسعه کشور و عاملی برای سرکوب دشمنان ملت و این مرز و بوم را در کام خود احساس کنند. سپاه باید مراقب باشد که خدای نکرده عملکرد و رفتارش کام مردم را تلخ نکند و موجب رنجش خاطر و ناراحتی در احساسات و مردم به‌ویژه جوانان نگردد که موجب قطع ارتباط خواهد شد.

به‌طور حتم چنین سازمانی با این ویژگی‌ها می‌تواند برای جوانان کمال جو و آخرت اندیش جذاب و دلنشین و آرامش بخش باشد و آنان را علاقه‌مند به همکاری با سازمان سپاه نماید.

در خصوص متغیر ارزشی بودن محیط سپاه و هنجار ذهنی مثبت پاسخ دهندگان به سپاه و ارزشی دانستن محیط سپاه با گرایش همبستگی معناداری از خود نشان داد و این موضوع براساس نظریه «جی دبلیو آلپورت» استخراج شده بود. از دیدگاه جامعه‌شناسی، ارزش‌ها محصولات و پدیده‌های اجتماعی هستند که تولید می‌شوند و به وسیله تعاملات اجتماعی انتقال می‌یابند.

بنابراین هرچه موضع‌گیری ذهنی افراد به حقیقتی ارزشی باشد یعنی حقانیت و مطلوبیت بیشتری برای آن موضوع قایل باشند شدت و واریانس گرایش براساس

ارزش‌ها صورت می‌گیرد و اعمال و رفتار انسان نیز براساس همان نظام ارزشی جهت پیدا می‌کند.

باتوجه به این‌که بین ارزشی دانستن سپاه و محیط آن نزد فرزندان پاسداران و گرایش ایشان به عضویت ارتباط وجود دارد؛ بنابراین این نهاد مقدس و ارزشمند باید از عوامل درونی و بیرونی که می‌تواند بهای آن را از بین ببرد و آن را از کار بیندازد و آن را ناکارآمد نماید و ارزش آن را کاهش دهد و از حقانیت او بکاهد مورد حراست و مراقبت قرار گیرد. از این جهت فرماندهی معظم کل قوا همواره بر صیانت از سپاه توصیه فرموده و بر حفظ سلامت سپاه تأکید داشته‌اند.

در آزمون دیگری که مورد پرسش قرار گرفت. نشان داد هر قدر نگرش جامعه به شغل پاسداری و سپاه مثبت و گرایش به این شغل در جامعه فراوان باشد و علاقمندان به این شغل مورد تأیید و تشویق جامعه قرار بگیرند. در ایجاد علاقه‌مندی و گرایش افراد به شغل پاسداری مؤثر خواهد بود و این همبستگی براساس نظریه «فیش باین» و «آیزن» که گرایش به سوی رفتار تابع عواملی از جمله هنجار ذهنی می‌دانند، تبیین شده، این متغیر منعکس کننده نفوذ فشار اجتماعی روی یک شخص برای انجام یک رفتار است. بدین معنی که شخص به این مطلب توجه دارد که تا چه حد رفتارش مورد تأیید یا توبیخ افراد یا گروه‌های خاصی قرار خواهد گرفت. این افراد ممکن است والدین، دوستان، همکلاسی‌ها، معلمان، اهالی و... باشند.

همچنین نظریه یادگیری اجتماعی برگرفته از نظر بندورا و اندیشمندانی نظیر «ساترلند و تارد» نیز یافته ما را تأیید می‌نمایند. آن‌ها بخش وسیعی از یادگیری‌های انسان را از راه مشاهده و تقلید می‌دانند. این عامل، رفتار و گرایش مثبت یا منفی را از طریق فرهنگ قابل انتقال می‌دانند.

آزمون همبستگی «اسپیرمن» نشان دهنده آن بود که متغیر شخصیت نیز در شکل‌گیری رفتار و نوع گرایش تأثیرگذار است. بنابراین هر قدر شخصیت افراد با سپاه و شغل پاسداری هماهنگ و سازگارتر باشد در ایجاد علاقه و گرایش افراد به سپاه مؤثرتر خواهد بود و امر جذب نیروی انسانی و دعوت به همکاری سهل‌تر خواهد شد.

عوامل مؤثر بر شکل‌گیری شخصیت از دیرباز به دو دسته معروف «وراثتی» و «محیطی» (غیروراثتی) تقسیم شده‌اند. عوامل وراثتی عوامل تأثیرگذار پیشینی هستند و

خود فرد و محیط اطراف آن چندان نقشی در آن‌ها ندارد و از طریق زن‌ها به فرد منتقل می‌شوند. بنابراین «عوامل محیطی» عواملی هستند که ناشی از محیط پیرامونی فرد و به‌طور عمده پس از تولد فرد را، تحت تأثیر قرار می‌دهند. از قبیل خانواده و همسالان و مدرسه که بر او تأثیر می‌گذارند. فرمانده معظم کل قوا در بیاناتی فرمودند: «عزیزان من، جوان‌ها- یتان را دریابید، برای آن‌ها وقت بگذارید! به جوان‌هایتان بپردازید! خسته به خانه نروید، روی این مطلب اصرار دارم، خودتان را آن چنان در کار غرق نکنید که برای زن و بچه وقت کافی باقی نماند».

در فرضیه دیگر عامل وضعیت معیشت و تأثیرات عوامل اقتصادی و رفع نیازها بر گرایش مورد بررسی قرار گرفت، که با توجه به مثبت بودن ضریب همبستگی، شدت همبستگی، در حد متوسط به بالا بود. این رابطه نیز به اثبات رسید که هرچه بیشتر به وضعیت اقتصادی و معیشتی پاسداران توجه شود گرایش به عضویت افزایش خواهد یافت. زیرا نظر به این‌که گرایش موجود آزمون مورد نظر حکایت از حساسیت پاسخ دهندگان به این عامل دارد، چون در یکی از شاخصه‌ها پاسخ دهندگان وضعیت حقوق و دستمزد پاسداران را مطلوب ارزیابی نکرده‌اند؛ اما با این اوصاف از خود گرایش نشان داده‌اند، با این وجود این عامل را نمی‌شود نادیده گرفت. به‌طور قطع تأمین نیازها در همه جهات درگرایش افراد تأثیر گذار می‌باشد.

بنابر نظریه «کرچ کراچفیلد» و «بلاکی» در کتاب فرد در اجتماع او چهار عامل را در شکل‌گیری گرایش‌ها مؤثر می‌داند. این چهار عامل عبارتند از ۱- نیازها؛ ۲- تعلق گروهی؛ ۳- اطلاعاتی و یادگیری؛ ۴- شخصیت.

افراد در هنگام رفع نیازهایشان با مشکلاتی مواجه می‌شوند که این نیازها گرایش‌های خاصی را در آن‌ها به‌وجود می‌آورند. فرد نسبت به اشخاص وسایل، اشیا و... که نیازهایش را برآورده می‌کنند، گرایش‌های مثبت و موافق پیدا می‌کند و نسبت به موانعی که بر سر راهش پیدا می‌کند، گرایش منفی و مخالف پیدا می‌کند.

بنابراین با توجه به این‌که بین رفع نیازها و وضعیت اقتصادی و معیشتی و گرایش ایشان به عضویت ارتباط وجود دارد، توجه به نیازهای کارکنان از جمله حقوق و دستمزد، امنیت شغلی، ایجاد منزلت اجتماعی و محبوبیت و رسیدن به مقام و موقعیت اجتماعی را در صورت عضویت دست‌یافتنی می‌دانند.

فرضیه دیگر نشان داد که بین خانواده و گرایش همبستگی معناداری وجود دارد؛ بنابراین هر قدر در خانواده‌ها گرایش و دید مثبتی نسبت به سپاه و شغل پاسدار وجود داشته باشد و آن‌ها نیز بر آرمان‌ها و ارزش‌های سپاه پاسداران صحنه بگذارند و در رفتار نیز عملکردی انقلابی و دینی از خود بروز دهند و ایشان را دعوت به اشتغال در سپاه نمایند و از شغل پدر و همسر اظهار رضایت نمایند در ایجاد علاقه‌مندی و گرایش فرزندان به سپاه مؤثر می‌باشد.

این رابطه معنی دار با نظریه «آپورت» (نقش شخصیت در شکل‌گیری رفتار) و همچنین با نظریه «کوهن» (وضع شغل پدر و تأثیر آن بر تمایل فرزند به آن شغل) همخوانی دارد.

«آپورت» معتقد است والدین اصلی‌ترین عناصر تأثیرگذار خانواده هستند و بیشترین نقش را در شکل‌گیری شخصیت کودک دارند و این نقش را به شیوه‌های گوناگون اعمال می‌نمایند.

رهبر معظم انقلاب در جمع خانواده پاسداران می‌فرمایند: «شما باید به خانواده‌هایتان برسید. نگویید حالا کارها همه‌اش به دوش من هست. من به همه مسئولان کشور هم سفارش کردم. من می‌گویم که ساعاتی را از شبانه روز، از اوقات فراغت، مخصوص خانواده‌تان قرار بدهید و زن و بچه‌تان را از محبت خودتان، از رعایت خودتان، از توجه خودتان از عاطفه خودتان بهره‌مند کنید».

آزمون همبستگی «اسپیرمن» نشان داد که بین متغیر دوستان و گرایش افراد همبستگی معنادار وجود دارد، پاول هنری در نظریه خود می‌گوید: گروه همسالان مهارت‌های اجتماعی مهمی را به دوستان خود می‌آموزند که بزرگسالان به هیچ وجه، نمی‌توانند آن‌ها را به کودک بیاموزند. گروه همسالان فرد را برای پذیرش قوانین و رفتارهای جدید اجتماعی آماده می‌کند و تجاربی را فراهم می‌نماید که تأثیرات طولانی‌مدتی بر شخصیت فرد می‌گذارد.

همسالان به شکل‌های خاص بر شخصیت فرد تأثیر می‌گذارند. آن‌ها از راه‌های منحصر به فرد و عمده، در شکل‌گیری شخصیت، رفتار اجتماعی، ارزش‌ها و نگرش‌های دیگر دخالت دارند. از طریق سرمشدهی اعمالی که قابل تقلید است، با تقویت یا

تنبیه پاسخ‌های خاص و یا ارزشیابی فعالیت‌های یکدیگر و بازخوردی که به یکدیگر می‌دهند، در یکدیگر تأثیر می‌گذارند. (پاول، ۱۳۶۸: ۴۵۸)

فرضیه دیگری که به آن می‌توان پرداخت، متغیر سپاه و گرایش است که با توجه به مثبت بودن ضریب همبستگی، جهت همبستگی و شدت همبستگی، در حد متوسط به بالا خود را نشان داد، برگرفته از عملکرد مثبت سپاه پاسداران در دوران حیاتش بوده است. پاسخ دهندگان در آزمون نشان دادند که سپاه را تأمین کننده امنیت و عامل بازدارنده در مقابل دشمنان کشور می‌دانند، سپاه پاسداران را یک نهاد مقدس بر پایه ارزش‌های دین یاد کرده‌اند و در نهایت سپاه را مدافع ارزش‌ها و مروج کمالات دینی معرفی نموده‌اند و خلاصه کلام، نظر به این که سپاه در طول دوران حیات خود توانسته با عملکرد مثبت، در دوران‌های مختلف چه در بدو انقلاب یا در دوران هشت سال دفاع مقدس و همچنین در سازندگی و آبادانی کشور و به‌طور کلی در تمامی عرصه‌هایی که به او مسئولیت واگذار شده خوش بدرخشد و بر افکار عمومی تأثیر مثبت داشته باشد. حال برای حفظ این وضعیت سپاه پاسداران می‌بایست به موارد زیر کما فی السابق تأکید نماید.

الف: سپاه پاسداران با توجه به حجم قابل توجه مأموریت و همچنین گستردگی دامنه مأموریت‌ها می‌باید بر آمادگی‌های خود به‌طور دایم توجه داشته و بر حضور در صحنه‌های مختلف اصرار داشته باشد و پیشقدم باشد. تا جایی که مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) می‌فرمایند: «شما برادران عزیز پاسدار توجه داشته باشید که از آغاز انقلاب و آغاز پیدایش سپاه پاسداران حرکتی آغاز شده است و این با تمام شدن جنگ تمام نشد، با حوادث گوناگون تمام نمی‌شود، این حرکت ادامه دارد؛ ما هنوز در وسط راهیم (حسین احمدی، ۱۳۸۱: ۱۲۸) و در این راه پر زحمت و پر مشقت به عناصر انسانی مناسب این مسئولیت نیاز دارد».

ب: حال با توجه به این حساسیت و جایگاهی که سپاه پاسداران دارد شناسایی و جذب و حتی یافتن عضو مناسب برای این سازمان امری حیاتی محسوب می‌شود و سپاه نیز به‌طور فعال بر این موضوع اهتمام داشته و اشخاصی را که با مجموعه سپاه سنخیت دارند را شناسایی می‌نماید، لیکن گاهی اوقات شاهد هستیم در امر عضوایی در سپاه افراد مستعد و متدین شناسایی می‌شوند وقتی با ایشان وارد مذاکره می‌شویم

رغبت نشان نمی‌دهند؛ بنابراین احساس می‌شود در ایجاد رغبت و تمایل در این طیف از جوانان فعال‌تر باید عمل نمود که این پژوهش در همین جهت است.

ج: در گام بعد به جهت همان جایگاه و ارزشی که برای سپاه بیان شد دشمنان انقلاب و سپاه همواره تلاش دارند تا این بازوی توانمند و کارآ را از کار بیندازند. پس مسئولان مربوطه در سپاه می‌باید با مقابله تهدیدهای دشمن که اغلب تهدید نرم می‌باشد و در خیلی از مواقع شاهد هستیم که دشمن سپاه پاسداران را هدف گرفته و به دنبال تخریب چهره این نهاد است تا بتواند اقبال مردمی را که پشتوانه اصلی سپاه می‌باشد را از او بگیرد و این می‌طلبد که سپاه پاسداران در دفع این‌گونه تهدیدها و رفع این قبیل شبهه‌پراکنی‌ها اقدام و به تنویر افکار بپردازد.

د: سپاه پاسداران می‌باید همچون گذشته بر رفتار و منش اسلامی و انسانی پاسداران تأکید نموده، زیرا افکار عمومی جامعه از سپاه پاسداران به عنوان ولید انقلاب توقع الگو بودن و حرکت هم‌تراز با آرمان‌های انقلاب و منش شهدا را دارند و در صورت مشاهده دنیا طلبی، روحیه اشرافی‌گری و شهرت طلبی و قدرت طلبی و خدای ناکرده بی‌تقوایی اعتماد مردم به سپاه پاسداران کاهش خواهد یافت و گرایش عناصر متدین و انقلابی به سمت این نهاد کاهش خواهد یافت.

مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) فرمودند: «در نظام جمهوری اسلامی، هیچ کس نباید از جاده مناسب با شأن خودش، خارج بشود. تقوایی که برای مسئولیت فعلی من لازم است با تقوای فلان برادری که فرمانده گردان سپاه است فرق می‌کند. او در همان حد تقوای خودش باید رعایت بکند. اگر رعایت نکرد، زیر دستش می‌تواند مطمئن باشد که فرماندهی او ادامه پیدا نخواهد کرد.»

آزمون همبستگی «اسپیرمن» نشان دهنده آن است که بین متغیر صدا و سیما و عوامل احساس درونی همبستگی معناداری وجود ندارد؛ بنابراین این فرضیه رد می‌شود و بین متغیر صدا و سیما و احساس درونی به سپاه همبستگی وجود ندارد.

نظر به این‌که بین کار رسانه‌ای به‌ویژه صدا و سیما رابطه‌ای در گرایش فرزند پاسداران برای عضویت در سپاه مشاهده نشده، بنابراین با توجه به این‌که تبلیغات رسانه‌ای همواره در گرایش و جذب اذهان و افکار عمومی تأثیرگذار بوده و اساساً کار رسانه هم همین است. ممکن است این سؤال پیش بیاید که در اینجا چطور صدا و

سیما نقش نداشته و اصلاً چگونه این گرایش بدون فعالیت و حضور صدا و سیما ایجاد شده است؟ پاسخ این است که همان‌طور که گفته شد عوامل قبلی از جمله سابقه درخشان و حضور پررنگ سپاه در عرصه‌های مختلف اجتماع و ارتباط مستقیم با بدنه مردم توانسته خود را معرفی و در انعکاس عملکرد و معرفی خود و شفاف سازی اهداف و آرمان‌هایش خوب عمل نماید و خلأ صدا و سیما را تا حدودی پرکند. پس سپاه پاسداران در صورت حضور فعال در عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی و سیاسی می‌تواند ارتباط دایمی با اقشار مختلف مردم برقرار نموده و خاستگاه و رفتارهایی را که مطالبه دارد در جامعه هدف خود القا نماید. البته اگر صدا و سیما و به‌طور کلی رسانه‌ها در این امر فعال باشند؛ می‌تواند برگرایش اثر گذار باشد به‌طور مثال می‌گویند مگر این‌سینا رایانه و ابزارهای کمک آموزشی داشت که به این مقام علمی رسید؟ در پاسخ این افراد باید گفت اگر ابوعلی‌سینا امکانات و تجهیزات و وسایل کمک آموزشی امروز در اختیارش می‌بود، به مراتب دستاوردها و رشد بیشتری نسبت به عصری که در آن زندگی می‌کرد، می‌داشت. بنابراین نقش رسانه را به هیچ وجه نمی‌توان انکار کرد.

نتیجه گیری

فرزندان پاسداران علیرغم ادراک مثبت از فضای موجود در سپاه پاسداران به دلایل متعددی از جمله ارزشی دانستن شغل پاسداری و برخورداری از یک احساس عاطفی خوشایند نسبت به پاسداران و مجموعه سپاه و همچنین مقبولیت اجتماعی شغل پاسداری در اجتماع، تناسب فرهنگ سپاه با باورها و روحیات ایشان و مؤثر دانستن سپاه بر سرنوشت کشور و منشأ خیرات و برکات بودن آن؛ به‌طور نسبی به انتخاب شغل پدر تمایل ایجاد نموده و این تمایل و آمادگی شغلی می‌تواند با رفع موانع افزایش یابد.

کتابنامه:

منابع فارسی

- ۱- احمدی، حسین (۱۳۹۰)، حکمت نامه سپاه، تهران: انتشارات زمزم هدایت.
- ۲- اعزازی (۱۳۸۶)، جامعه شناسی خانواده، تهران: روشنگران.
- ۳- آقاییوسفی، علیرضا و دیگران (۱۳۸۶)، روان‌شناسی عمومی، چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
- ۴- پاول هنری ماسن و همکاران (۱۳۶۸)، رشد و شخصیت کودک، ترجمه مهشید یاسایی، تهران: نشر مرکز.
- ۵- پروین، لورنس‌ای و اولیور پی. جان (۱۳۷۴)، روان‌شناسی شخصیت، ترجمه پروین کدیور و محمد جعفر جوادی، تهران: ج ۲.
- ۶- رفیع پور، فرامرز (۱۳۸۲)، کند و کاوها و پنداشته‌ها، تهران: شرکت سهامی انتشار تهران.
- ۷- سعادت، اسفندیار (۱۳۸۹)، مدیریت منابع انسانی، تهران: سمت.
- ۸- شکرکن، حسین (۱۳۷۹)، مردم و سازمان‌ها، تهران: انتشارات رشد.
- ۹- صدر نبوی (۱۳۷۰)، چندگفتار در جامعه شناسی کار و شغل با تکیه بر کار زن در خانه و بنگاه، مشهد: انتشارات باستان.
- ۱۰- کرچ، دیوید و ریچارد کراچفیلد و بلاکی اجرتون (۱۳۴۷)، فرد در اجتماع، ترجمه محمود صناعی، تهران: فرانکلین.
- ۱۱- مندراس، هانری و گورویچ، ژرژ (۱۳۶۹)، مبانی جامعه‌شناسی، ترجمه باقر پرهام، تهران: انتشارات امیرکبیر.